

Dato: 20. juni 2024
Enhed: HOF
Ref.: SUNROS
Sagsnr.: 24-27213-000002

REFERAT fra 3. møde i Overvågningsudvalget for Hav-, Fiskeri- og Akvakulturprogrammet 2021-2027 (EHFAF) afholdt onsdag den 29. maj 2024

Mødedeltagere:

Deltager	Organisation	Rolle
Christian Vig Houe (Formand)	Ministeriet for Landbrug, Fødevarer og Fiskeri, Fiskeristyrelsen	Formand
Marie Louise Flach de Neergaard (Næstformand)	Ministeriet for Landbrug, Fødevarer og Fiskeri, Fiskeristyrelsen	Næstformand
Dina Aideh	Ministeriet for Landbrug, Fødevarer og Fiskeri, Departement	Suppleant
Lars Kjellerup Larsen	Miljøministeriet, Miljøstyrelsen	Medlem
Tina Grønholdt Hansen	Danske Havne	Stedfortræder
Thomas Jespersen	Marine Ingredients Denmark og Danish Seafood Association	Medlem
Semi Kilic	Marine Ingredients Denmark	Stedfortræder
Camilla Saager Steensig	Danmarks Fiskeriforening PO	Suppleant
Esben Sverdrup-Jensen	Danmarks Pelagiske PO	Medlem
Mette Florentin	Danmarks Pelagiske PO	Suppleant
Svend Bjørnager	FLAG-repræsentant (FLAG Nord)	Medlem
Jesper Simonsen	Dansk Amatørfiskerforening	Suppleant
Birte Brorson	Foreningen Netværk for Økologisk Akvakultur	Medlem
Anja Gadgård Boye	DTU Aqua	National Korrespondent
Ana Leocádio	Europa-Kommissionen, DG MARE	Observatør
Fabio Galetti	Europa-Kommissionen, DG MARE	Observatør

Sekretariat

Anne-Marie Knuth-Winterfeldt	Ministeriet for Landbrug, Fødevarer og Fiskeri, Fiskeristyrelsen
Birgitte Ribert Grehn	Ministeriet for Landbrug, Fødevarer og Fiskeri, Fiskeristyrelsen
Sune Nørgaard Rossing	Ministeriet for Landbrug, Fødevarer og Fiskeri, Fiskeristyrelsen
Anders Stistrup Markussen	Ministeriet for Landbrug, Fødevarer og Fiskeri, Fiskeristyrelsen

REFERAT

Afbud

Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri PO
Dansk Akvakultur
Danske Fiskehandlere
Plan- og Landdistriktsstyrelsen
Kommunernes Landsforening
Erhvervsstyrelsen
Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet
Kommunernes Landsforening
Danmarks Sportsfiskerforbund
Landdistrikternes Fællesråd
Fiskeriets Arbejds miljøråd
3F
WWF
Danske Regioner

REFERAT

REFERAT

1. Velkomst ved næstformanden for Overvågningsudvalget, Marie Louise Flach de Neergaard

Næstformanden bød velkommen til det tredje møde i Overvågningsudvalget for EHFAF-programmet. Næstformanden oplyste, at dette var hendes sidste møde i Overvågningsudvalget, da hun går på orlov fra Fiskeristyrelsen for at tiltræde en stilling i Japan.

Næstformanden bød velkommen til Ana Leocadio fra EU-Kommissionen, som har overtaget posten som ansvarlig for det danske EHFAF-program i DG MARE fra Annakarin Hedin. Derudover bød næstformanden velkommen til den nye suppleant fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, hvor Dina Aideh har overtaget hvervet fra Iben Rathje.

2. Godkendelse af dagsordenen

Næstformanden gennemgik dagsordenen.

Næstformanden inviterede medlemmerne til at byde ind med punkter til evt. Der blev ikke føjet punkter til evt.

Udvalget godkendte dagsordenen.

3. Status for EHFAF-program og åbning af tilskudsordninger

3.1 Til orientering: Status for åbning af ordninger i 2024

Fiskeristyrelsen orienterede om status for åbning af tilskudsordninger i 2024.

Som følge af beslutningen om i 2024 at videreføre den politiske aftale om EHFAF-programmet for perioden 2021-2023 har Fiskeristyrelsen skullet genåbne alle ordninger fra perioden i løbet af 2024 med undtagelse af ordningen *Marin viden: Bæredygtig forvaltning af havet og fiskeriet*. Denne ordning var overansøgt i 2023, og fremfor at give afslag til kvalificerede projekter, blot for at lade ansøgerne indsende dem på ny i 2024, og sagsbehandle dem én gang til, så slog Fiskeristyrelsen midlerne sammen, og ordningen genåbnede derfor ikke i 2024.

Fiskeristyrelsen har siden begyndelsen af året åbnet følgende tilskudsordninger:

- Fiskerikontrol åbnede d. 15. januar.
- Maritim viden: Implementering af miljøbeskyttelsestiltag åbnede d. 20. februar.
- Udsætning af åleyngel åbnede d. 15. marts.
- Dataindsamling åbnede d. 25. marts.
- Produktions- og afsætningsplaner åbnede d. 10. april.
- Grøn omstilling fiskeri åbnede d. 1. maj.
- Grøn omstilling akvakultur – investeringsprojekter åbnede d. 1. maj.

REFERAT

- Grøn omstilling akvakultur - udviklingsprojekter samt udvikling af erhvervsmæssig tangproduktion åbnede d. 1. maj.
- Investeringer i kystfiskeri åbnede d. 1. maj.
- Indsats mod marint affald åbnede d. 1. maj.

Den eneste ordning, som endnu mangler at blive genåbnet i 2024 er Vandløbsrestaurering. Det er en ordning, som Fiskeristyrelsen koordinerer med Miljøministeriet og Miljøstyrelsen, og det forventes at ordningen åbner d. 14 juni (ref. bemærkning: Ordningen Vandløbsrestaurering åbnede d. 14. juni).

Alle de ordninger, hvor det har givet mening, er genåbnet med løbende ansøgningsrunder. Den enkelte ordning lukker for ansøgning, når der er givet tilsagn for hele rammen. Dog senest d. 15. september, så der er tilstrækkelig tid til sagsbehandling inden årets udgang. Dette er en foreløbig dato, og hvis der er ordninger med flere midler på rammen i september måned, vil Fiskeristyrelsen kunne forlænge ansøgningsperioden mhp. at sikre størst muligt afløb på ordningerne.

Fiskeristyrelsen har nedsat et rådgivende udvalg, der skal bidrage med at bedømme det faglige niveau i ansøgninger til udviklingsordningerne (Grøn omstilling fiskeri og Grøn omstilling akvakultur – udviklingsprojekter), så man fortsat kun giver tilsagn til projekter af høj kvalitet.

Fiskeristyrelsen vil evaluere arbejdet med det rådgivende udvalg samt konceptet med løbende ansøgningsrunder i slutningen af 2024.

Danish Seafood Association og Marine Ingredients Denmark spurgte, hvad det rådgivende udvalgs funktion var.

Fiskeristyrelsen forklarede, at det rådgivende udvalg bidrager med en faglig vurdering af de enkelte projektansøgninger, men at det er Forvaltningsmyndigheden, der træffer afgørelse om tilsagn.

3.2 Til orientering: Det kommende arbejde med sidste del af programperioden 2025 – 2027

Departementet for Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri oplyste, at udmøntningen af den sidste del af programperioden for 2025-2027 afhænger af kommende politiske forhandlinger om fremtidens erhvervsfiskeri. Der blev derfor i det nedenstående taget forbehold for disse forhandlinger og den igangværende regeringssag.

Det forventedes, at der i forhandlingerne vil indgå midler fra EHFAF 2025-2027 og fra nationale midler, der er afsat i regi af Danmarks Havplan og Grøn Skattereform. De politiske forhandlinger vil bl.a. tage afsæt i Fiskerikommissionens anbefalinger, som udkom i december 2023. Fiskerikommissionens anbefalinger dækker over temaer såsom samfundsøkonomisk udbytte, havmiljø og naturbeskyttelse, lokalsamfund og klimaomstilling. Fiskerikommissionen anbefaler f.eks., at der oprettes en støttepulje til energieffektivisering og grøn omstilling af fartøjer. Ud over Fiskerikommissionens anbefalinger, som alene omhandler fiskerierhvervet, vil de politiske forhandlinger også dække over akvakultur og følgeerhverv. Der lægges op til, at der i forhandlingerne vil være fokus på emner såsom grøn omstilling, fiskeri og akvakultur som lokal drivkraft, beskyttelse af havmiljø og regelforenklning. Emnerne er relevante for både fiskeri, akvakultur og følgeerhverv. Ministeren for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri er optaget af, at der i den politiske aftale sikres en balance mellem økonomisk bæredygtighed og hensyn til miljø, økosystem og klima. Det er ambitionen, at forhandlingerne vil gå i gang inden sommerferien.

REFERAT

Danish Seafood Association og Marine Ingredients Denmark bemærkede, at man på det seneste møde i Overvågningsudvalget blev orienteret om, at erhvervet ville blive inddraget i de kommende forhandlinger om den sidste del af programperioden. Hvornår og hvordan ville denne inddragelse finde sted?

Departementet for Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri forklarede, at ministeren for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har holdt møder med erhvervsorganisationerne.

Danmarks Pelagiske Producentorganisation spurgte, hvordan output fra workshoppen d. 7. december 2023 om den sidste del af programperioden af EHFAF-programmet vil blive inddraget i forhandlingerne.

Departementet for Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri oplyste, at input fra workshoppen var blevet inddraget i processen op til de kommende forhandlinger.

4. Til orientering: Status på programgennemførelsen inkl. resultatopfyldelse

Fiskeristyrelsen gennemgik de udsendte bilag 2-5 om programfremdriften.

Bilag 2: Opfyldelse af n+3 kravet for EHFAF

Fiskeristyrelsen forklarede, hvad begrebet N+3 dækker over. N+3 er et krav, der skal sikre fremdrift i udbetalinger fra de nationale programmer. Ethvert beløb i et nationalt program, som ikke er forfinansiering eller indgivet i en betalingsanmodning til Kommissionen i det tredje kalenderår efter året for indgåelse af budgetforpligtigheden (jf. Finansieringsplanen i det danske EHFAF-program 2021-2027) kan blive frigjort af Kommissionen. Det vil sige, at beløbet potentielt mistes og ikke kan anvendes i det nationale program. Den første budgetforpligtelse i den danske finansieringsplan for EHFAF var i 2022 og N+3 kravet skal derved efterleves første gang i 2025. Den nuværende forpligtelse er på ca. 39 mio. EUR, svarende til ca. 290,4 mio. kr.

På nuværende tidspunkt er der udbetalt 7,9 mio. EUR. Det er Fiskeristyrelsens forventning, at N+3 kravet i 2025 efterleves. Det beror blandt andet på, at der på Fiskerikontrol og Teknisk bistand og Dataindsamling forventes udbetalt 35 mio. EUR. frem til 2025.

Bilag 3: Finansiell fremdrift pr. specifikt mål (tilsagn og udbetaling i forhold til programrammen)

Bilaget viste de økonomiske rammer fordelt på de specifikke mål, og hvor meget af rammen, der var udmøntet til tilsagn og udbetaling den 26. april 2024. På daværende tidspunkt var der udmøntet 37 pct. af rammen i løbet af de første 3,5 år ud af programmets 7 år. Skulle udmøntningen følge den årlige tildelte ramme i programmet burde den have ligget på 50 pct. Der er dog fortsat sager under behandling svarende til yderligere 6 pct. af rammen. Det er normalt at tilsagns- og udbetalingsraten starter langsomt for at nærme sig 100 pct. mod slutningen af programperioden.

Bilag 4: Finansiell fremdrift pr. specifikt mål (tilsagn og udbetaling i forhold til rammen på de enkelte specifikke mål)

Bilaget viste fremdriften på de enkelte specifikke mål i et søjlediagram. De mørkeblå bjælker er den økonomiske ramme, de lyseblå bjælker er hvor meget, der er givet i tilsagn, og de orange er hvor meget, der

REFERAT

er udbetalt. Det var indtil videre beskedne beløb, der var udbetalt. På specifikt mål 1.4 om fiskerikontrol og dataindsamling var man nået særligt langt med udbetalingen, bl.a. fordi der her var givet treårigt tilsagn til Dataindsamling. På specifikt mål 1.1.1 var man nået længere siden sidste møde i Udvalget d. 7. december 2023 grundet ordningerne Grøn omstilling fiskeri og Marin viden bæredygtighed, hvoraf der var givet 25 tilsagn siden december 2023.

Bilag 5: Finansiell fremdrift pr. ordning

Bilaget illustrerede fremdriften på de ordninger, hvor der var givet tilsagn.

Fiskeristyrelsen orienterede om fremdriften på ordningerne og bemærkede, at det gik godt med at opfylde den politiske aftale i den forstand, at man – med undtagelse af Vandløbsrestaurering – havde åbnet alle ordninger, der var fastsat i den politiske aftale.

På Dataindsamling blev der givet et etårigt tilsagn i 2024 til afslutning af arbejdsprogrammet for 2022-2024 for i alt 68,2 mio. kr.

På Fiskerikontrol var der siden sidste møde i december 2023 givet to tilsagn for i alt 45,5 mio. kr. fra 2023 runden. For 2024 runden er der endnu ingen tilsagn, men der er oprettet to ansøgninger, som forventes sammenlagt at søge for ca. 66 mio. kr.

Grøn omstilling akvakultur - investeringsprojekter har en ramme på 7 mio. kr., men har modtaget ansøgninger for 10,3 mio. kr. Der er endnu ikke givet tilsagn for 2024 runden.

Grøn omstilling akvakultur – udviklingsprojekter har en ramme på 9,2 mio. kr. til udviklingsprojekter under indsatsområderne klimaprojekter, miljøprojekter samt lavtrofisk akvakultur og 1,7 mio. kr. afsat til udvikling af erhvervsmæssig tangproduktion. Der er ansøgt for tilsammen 15,5 mio. kr. og dermed overansøgt for 4,6 mio. kr.

Grøn omstilling fiskeri har i 2024 en ramme på 50,3 mio. kr., og har modtaget 7 ansøgninger for i alt 43,6 mio. kr. I december blev der for 2023 runden givet tilsagn for 17,1 mio. kr.

Indsats mod marint affald har en ramme på 5,3 mio. kr. Der var endnu ikke modtaget ansøgninger på puljen. (ref. bemærkning: Pr. 20. juni er der modtaget 4 ansøgninger for i alt 5 mio. kr. og givet ét tilsagn for 973.000 kr.)

Runden for Investeringer i kystfiskeri har en ramme på 39,3 mio. kr. Der var modtaget 8 ansøgninger, men samlet kun ansøgt for 0,6 mio. kr. (ref. bemærkning: pr. 20. juni er der modtaget 18 ansøgninger for i alt 3,9 mio. kr.)

Der var givet tilsagn til et enkelt projekt under Maritim viden: implementering af miljøbeskyttelsestiltag til et projekt om kortlægning af havbunden i beskyttede havstrategiområder til den fulde ramme på 2,7 mio. kr.

På Udsætning af åleyngel var der givet ét tilsagn til 3 mio. kr.

Ved årets runde for Produktions- og afsætningsplaner er der afsat 7,7 mio. kr., men der er endnu ikke givet tilsagn på 2024-runden. (ref. bemærkning: Pr. 20. juni er der givet fire tilsagn for samlet 7,7 mio. kr.)

REFERAT

Fiskeristyrelsen har således på nuværende tidspunkt åbnet alle 2024-ordninger på nær Vandløbsrestaurering (ref. bemærkning: Ordningen Vandløbsrestaurering åbnede d. 14. juni).

Kommissionen gav udtryk for, at man delte den positive vurdering af programmets fremdrift. Mindre end to år fra programmets begyndelse lå det danske program højere end EU-gennemsnittet, i forhold til tilsagnsgivning, mens syv pct. for udbetaling var lavt, men ganske normalt, da udbetaling normalvis var lavere i begyndelsen af programperioden for at accelerere senere i programperioden. Kommissionen var sikker på, at Fiskeristyrelsen – baseret på de oplyste planer om udbetaling – ville være i stand til at opnå målene for N+3 i 2025. Kommissionen henstillede derudover til, at man søgte at opnå de delmål for resultatrammen, som var opstillet for 2024. Drøftelser vedr. den næste programperiode efter 2027 skal snart påbegyndes, og de foreløbige resultater fra EHFAF i 2024 er de forbindelse vigtige aspekter at tage i betragtning. Det er derfor vigtigt at gøre mest muligt for at opnå delmålene for resultatrammen i 2024.

Kommissionen bemærkede, at det ville blive interessant at se på erfaringerne fra forsøget med løbende ansøgningsrunder i 2024. Det var vigtigt, at man med denne fremgangsmåde ikke gik på kompromis med projekternes kvalitet. Afslutningsvis spurgte Kommissionen, hvordan Fiskeristyrelsen ville håndtere de ordninger, som f.eks. Investeringer i kystfiskeri, hvor der var lav ansøgning om tilsagn.

Fiskeristyrelsen oplyste, at man kan følge antal og omfang af ansøgninger på de enkelte ordninger på Fiskeristyrelsens hjemmeside. Lav ansøgningsgrad på Investeringer i kystfiskeri var ikke ualmindeligt. Fiskeristyrelsen ville overveje skridt til at promovere ordningen yderligere henover sommeren.

5. Til orientering: Status for forbrug af teknisk bistand på EHFAF i 2023 og budget for 2024

Fiskeristyrelsen orienterede om forbruget af teknisk bistand.

Budgettet for 2024 udgør samlet 18,3 mio. kr. Det vedrører 15,7 mio. kr. til forberedelse, gennemførelse og kontrol (omfatter udgifter til sagsbehandling af projektansøgninger, juridisk support til sagsbehandling, forvaltning af programmet, løbende afrapportering og statistik). Forbruget til forberedelse, gennemførelse og kontrol i 2023 var 7,2 mio. kr.

Det højere budget i forhold til 2023 til forberedelse, gennemførelse og kontrol på EHFAF skyldes forhøjet EHFAF-aktivitet pga. lavere BAR- og EHFF-aktivitet.

Budgettet på 2,0 mio. kr. til 'IT-system' vedrører udgifter til drift og udvikling af fagsystemet, der understøtter sagsbehandlingen i TAS. Forbruget i 2023 udgjorde 2,0 mio. kr. Budgettet til information om EHFAF-programmet og støtteordningerne er på 0,6 mio. kr., svarende til forbruget i 2023.

6. Til drøftelse: Kommunikation

Fiskeristyrelsen orienterede om status på kommunikationshandlingsplanen for 2024.

I de første måneder af 2024 har Fiskeristyrelsen arbejdet på at nå de mål for kommunikationsindsatsen, som blev præsenteret i handlingsplanen ved det seneste møde i Overvågningsudvalget d. 7. december 2023.

Fiskeristyrelsen har allerede nået nogle af de mål, som man har sat for 2024, herunder målene for antal følgere på sociale medier og antal abonnenter på vores nyhedsmails.

I handlingsplanen var der angivet to større kommunikationsaktiviteter i 2024. Den ene aktivitet var at deltage i Naturmødet i Hirtshals igen. Naturmødet løb af stablen i sidste uge, og Fiskeristyrelsen var tilstede

REFERAT

med en flot stand, kontrolskibet Nordsøen og et spændende program med en række aktiviteter. I løbet af Naturmødet blev der sat fokus på fiskeriet og fødevarer fra havet, på problematikken omkring marint affald og på fiskerikontrol. Der var planlagt aktiviteter til besøgende i alle aldre, også med fokus på at synliggøre fiskeriet overfor den brede offentlighed. Der var blandt andet aktiviteter målrettet børnefamilier, der bl.a. kunne lave tangaftryk og få en rundtur på kontrolskibet.

Den anden større kommunikationsaktivitet er overgangen til en ny hjemmeside. Fiskeristyrelsen har siden slutningen af 2023 arbejdet på at fastlægge en ny sidestruktur og et koncept for indholdet på hjemmesiden, der skal gøre det lettere for bl.a. tilskudsmodtagere og interessenter at finde de oplysninger, de skal bruge. Snart flyttes indholdet over på den nye side, og i den forbindelse vil vi også gennemgå indholdet med henblik på at optimere det og sikre, at indholdet er let tilgængeligt for alle brugere. Den nye hjemmeside forventes at gå i luften i løbet af efteråret.

FLAG-Nord oplyste, at de også havde deltaget i Naturmødet. FLAG-Nord gav udtryk for, at de havde få midler til kommunikationsaktiviteter, og derfor vanskeligt ved at nå ud til projekter. Man havde lavet en aftale med avisen Nordjyske, og det blev foreslået at FLAG-Nord kunne linkes op til Fiskeristyrelsens hjemmeside. Selvom FLAG-Nord havde få penge at gøre godt med, så gjorde FLAG-projekter en stor forskel i Nordjylland. Man havde skabt 150 arbejdsplader, bl.a. havde man for 1,5 mio. kr. etableret det eneste kassevaskeri i Nordjylland i Hirtshals.

7. Til orientering: Opfyldelse af grundforudsætninger

Fiskeristyrelsen orienterede om opfyldelsen af de fire horisontale grundforudsætninger: 1) Effektive mekanismer til overvågning af markedet for offentlige udbud, 2) Redskaber og kapacitet til effektiv anvendelse af statsstøtteregele, 3) Effektiv gennemførelse og anvendelse af EU's charter om grundlæggende rettigheder og 4) Gennemførelse og anvendelse af FN's konvention om rettigheder for personer med handicap. De horisontale grundforudsætninger er et fast punkt på møderne i Overvågningsudvalget.

Udvalget blev på mødet i maj 2023 præsenteret for en gennemgang af, hvordan vi opfylder de fire grundforudsætninger, og Fiskeristyrelsen vurderer fortsat, at man opfylder disse samt de dertilhørende kriterier.

Hvis der kommer ændringer i opfyldelsen af grundforudsætningerne, vil Overvågningsudvalget blive orienteret herom.

Udvalget tog orienteringen til efterretning.

Kommissionen bemærkede, at det var vigtigt, at man mindst én gang årligt informerede Overvågningsudvalget om status vedr. opfyldelse af grundforudsætningerne.

8. Til orientering: Operationer af strategisk betydning

Fiskeristyrelsen oplyste, at Dataindsamling er udvalgt til at være en 'operation af strategisk betydning'. Dette betyder, at det er et fast punkt på dagsordenen til møder i Overvågningsudvalget, og at det er omfattet af en særlig kommunikationsforpligtelse over for medlemsstater og støttemodtagere.

DTU Aqua orienterede om kommunikations- og formidlingsaktiviteter under Dataindsamling.

I 2023 havde DTU Aqua bl.a. deltaget på DanFish-messen og på den internationale *observer conference* i Hobart, Tasmanien. I 2024 havde man deltaget aktivt via oplæg og debatter på Naturmødet i Hirtshals, og

REFERAT

man ville deltage på den årlige ICES-konference i september. Derudover formidlede man resultaterne af dataindsamlingsindsatsen i forskellige løbende mødefora med f.eks. industrifiskerikontaktudvalget, Danmarks Fiskeriforening, grønne organisationer og myndigheder.

Se slide 19-24 i bilag 1 for yderligere information.

Kommissionen takkede for informationen om kommunikationsaktiviteter under Dataindsamling og bemærkede, at det var vigtigt at få kommunikeret merværdien af EHFAP.

Danmarks Pelagiske Producentorganisation bemærkede, at man havde bidraget til dataindsamling gennem det udstyr, som de pelagiske fartøjer har ombord, og at man fremover bør løfte flere opgaver vedr. dataindsamling. EU's Data Collection Framework bør evalueres, og man bør indarbejde de ændrede rammer for dataindsamling i fremtidige programmer.

Kommissionen oplyste, at man i anden halvdel af 2024 ville igangsætte en revision af EU's fælles fiskeripolitik mhp. at vurdere, om den nuværende politik er hensigtsmæssig. Danmarks Pelagiske Producentorganisations kommentar var relevant at tage med i dette kommende arbejde.

9. Til orientering: Analyse af behov for finansielle instrumenter i EHFAP-programmet

Fiskeristyrelsen oplyste, at EU-Kommissionen – i forbindelse med Kommissionens godkendelse af det danske EHFAP-program – anmodede om, at der i den første del af programperioden blev gennemført en analyse af behov for anvendelse af finansielle instrumenter i EHFAP-programmet. Det fremgår således af det godkendte danske EHFAP-program, at der skal gennemføres en sådan analyse. Fiskeristyrelsen har i marts 2024 indgået aftale med konsulentvirksomheden COWI, som i perioden marts – maj 2024 har forestået udarbejdelsen af analysen.

Peter Michael Mallow og Ida-Marie Ronby Olsen fra COWI præsenterede de væsentligste konklusioner fra analysen.

Inden for fiskerierhvervet var der på kort sigt ikke konstateret et finansieringsgab. På mellemlang / længere sigt forventedes stigende efterspørgsel på finansiering til omstilling af flåden. På sigt kunne der derfor potentielt være behov for finansielle instrumenter til at sprede finansieringsrisikoen ved mindre finansielt levedygtige investeringer.

Inden for akvakultursektoren var der på kort sigt konstateret et finansieringsgab, og det anbefaledes at stille finansielle instrumenter i udsigt i en kommende programperiode efter 2027, og bruge tiden indtil da til at forberede implementeringen. En af de væsentlige udfordringer i det nuværende EHFAP-program er, at den økonomiske ramme afsat til produktive investeringer – og altså herunder evt. finansielle instrumenter – er ret begrænset ift. de høje investeringsudgifter, der er forbundet med etablering af landbaseret akvakultur.

Se slide 28-32 i bilag 1 for yderligere information.

Foreningen Netværk for Økologisk Akvakultur spurgte, om COWI havde snakket med de økologiske akvakulturproducenter.

COWI svarede, at det var en overordnet analyse, og at man havde snakket med erhvervsorganisationerne og enkelte akvakulturproducenter.

FLAG-Nord bemærkede, at lukkede anlæg i Nordjylland ikke giver overskud.

COWI oplyste, at høje etableringsomkostninger gør en opstart for landbaserede anlæg vanskelig, og enkelte af de mere succesrige og større akvakulturvirksomheder har ved hjælp af deres indtjening og økonomiske

REFERAT

konsolidering fra havbrug været i stand til gradvist at opbygge landbaserede anlæg, der er økonomisk rentable.

Danish Seafood Association og Marine Ingredients Denmark spurgte, om analysen omfattede forarbejdningssektoren.

COWI oplyste, at analysen også omfattede forarbejdningssektoren, og at man vurderede, at sektoren ikke havde behov for finansielle instrumenter.

Fiskeristyrelsen oplyste, at man ville sende udkastet til analysen om behov for finansielle instrumenter i EHFAF-programmet i høring i Overvågningsudvalget med henblik på bemærkninger vedr. faktuelle forhold/fejl i rapportudkastet.

Kommissionen bemærkede, at der hidtil ikke havde været mange lande, der gjorde brug af finansielle instrumenter. Kun Estland og Finland havde implementeret finansielle instrumenter under EHFAF. Én af udfordringerne for fiskerisektoren var, hvordan man kunne kontrollere de konditionaliteter, som finansielle instrumenter blev bevilget under. Kommissionen spurgte COWI, hvorfor man ikke anbefalede at tage finansielle instrumenter i brug inden for akvakultur med det samme,

COWI forklarede, at godkendelsesprocessen for etablering af landbaserede anlæg var langvarig, og at det på den baggrund ikke ville give mening at tage finansielle instrumenter i brug i denne programperiode. Man kunne derfor med fordel benytte den resterende del af programperioden på at forberede en evt. implementering af finansielle instrumenter i næste programperiode.

Fiskeristyrelsen spurgte, om Danmarks Eksport- og Investeringsfond (EIFO) havde ordninger, der støttede fiskeri- og akvakultursektoren.

COWI oplyste, at der var muligheder i EIFO, herunder en støttemulighed til unge fiskere, men at omfanget var meget begrænset pga. manglende efterspørgsel. Inden for akvakultur var efterspørgslen også lille, og EIFO var af private investorer blevet købt ud af de akvakulturprojekter, de havde investeret i.

10. Til orientering: Status for evaluering af EHFAF-programmet

Fiskeristyrelsen oplyste, at man ved det seneste møde i Overvågningsudvalget d. 7. december 2023 havde orienteret Overvågningsudvalget om, at Fiskeristyrelsen stod over for at skulle udvælge en leverandør til at varetage evalueringsopgaven i hele EHFAF-programperioden. Udvalgelse af en leverandør til en opgave af denne karakter blev foretaget gennem Statens og Kommunernes Indkøbsservice, og valget er faldet på Pluss Leadership, som også har forestået udarbejdelsen af den tematiske evaluering af EHFAF-programmet. Med udgangspunkt i den evalueringsplan, som Overvågningsudvalget har godkendt, har Fiskeristyrelsen og Pluss afholdt et indledende møde om det forestående arbejde med at evaluere EHFAF-programmet.

Line Gundersen fra Pluss Leadership orienterede om den samlede evalueringsstrategi for EHFAF-programmet. Der er planlagt tre større evalueringsnedslag i løbet af EHFAF-programmet levetid: 1) En procesevaluering, der vil blive udarbejdet i anden halvdel af 2024 mhp. bl.a. at undersøge virkning af programoperationer relateret til leveringssystem, involvering af interessenter samt intern og ekstern kommunikation, 2) en resultatevaluering i 2026 mhp. at undersøge foreløbig opnåelse af resultater og målværdier og 3) en effektevaluering i 2028-2029 mhp. at dokumentere programmet samlede effekter og resultater.

Se slide 36-38 i bilag 1 for yderligere information.

REFERAT

Medlemmer af Overvågningsudvalget vil kunne forvente at blive kontaktet efter sommerferien mhp. at bidrage til procesevalueringen gennem surveys og interviews.

11. Til orientering: Status på programgennemførelsen af EHFF inkl. resultatopfyldelse

Fiskeristyrelsen gennemgik fremdriften på programgennemførelsen af EHFF med udgangspunkt i bilag 9-13. Oplysningerne i bilagene er Fiskeristyrelsens nuværende forventninger til hele EHFF-programperioden inklusiv de sidste sager i 2024. Pr. 16. maj 2024 udestår 4 sager, som således er inkluderet i tallene.

Bilag 9: Sager udbetalt i 2024 fordelt på artikel og ordning

Der vil blive afsluttet i alt 82 sager i 2024. Sagerne er bredt fordelt på ordninger under programmet. I 2024 forventer Fiskeristyrelsen en samlet udbetaling af EU-midler på godt 17 mio. euro.

Bilag 10: Status på gennemførelse af programmet

Bilaget omhandler forbrug fordelt efter hjemmel (artikel) i EHFF-forordningen. Oversigten viser, at samlede forbrug er ca. 98 pct. af den afsatte ramme. Heri er de sidste fire projekter, der endnu ikke er udbetalt, indregnet. Således vil udbetalingsraten kunne blive lidt mindre end estimeret. Fiskeristyrelsen er således ganske tæt på at have disponeret den fulde ramme. Sidst i november 2023 – forud for seneste møde i Overvågningsudvalget – var der udbetalt noget mindre, knap 84 pct., så der har været travlt med udbetalinger det sidste halve år.

Bilag 11: Gennemførelse på ordningsniveau

Bilaget omhandler forbrug fordelt på de enkelte ordninger. Forbruget er tæt på 100 pct. for mange ordningers vedkommende, mens forbruget på investeringer på fiskefartøjer er 79 pct. Ordningen har ikke været åben siden 2017, og midlerne er anvendt på andre ordninger inden for den fleksibilitet, der er til rådighed, herunder til ordningerne Ophugning i Østersøen og Fiskeri, Natur og Miljø. Ordningen investeringer i akvakultur er med 83 pct. noget fra fuld implementering.

Bilag 12: Gennemførelse på unionsprioritetsniveau

Bilaget omhandler forbrug fordelt på unionsprioriteter. Forbruget på de fleste unionsprioriteter er ganske tæt på det beløb, der er afsat i programmet.

For unionsprioritet 1 om fiskeri, med langt den største andel af budgettet, forventes et forbrug på ca. 106 pct.

For unionsprioritet 3, som udgøres af fiskerikontrol og dataindsamling, er der et samlet forbrug på 98 pct.

De to prioriteter udgør knap 3/4 af det samlede programbudget. Forbruget på unionsprioritet 4 (FLAG drift og projekter) samt unionsprioritet 5 (PAP, afsætningsfremme og forarbejdning) er noget under den afsatte ramme.

Bilag 13: Gennemførelse på resultatrammen for EHFF

REFERAT

Bilaget omhandler målopfyldelse af resultatrammen. Ved opgørelse af målopfyldelsen af resultatrammen skelnes mellem den finansielle indikator (forbrug af rammen) og outputindikatorer (antal sager udbetalt)

De enkelte mål i resultatrammen forventes for langt de flestes vedkommende opfyldt med de sidste udbetalinger i 2024. Målene for unionsprioritet 2 (Fællesindsatser akvakultur og Investeringer akvakultur) forventes dog ikke fuldt opnået, som følge af manglende projektrealiseringer.

På unionsprioritet 4 (FLAG projekter og drift) forventes en målopfyldelse for den finansielle indikator at ende på knap 75 pct.

På unionsprioritet 5 forventes den samlede målopfyldelse for den finansielle indikator at ende på lidt mere end 80 pct.

Både unionsprioritet 4 og unionsprioritet 5 ender altså over mindstemålet på 65 pct. opfyldelse, og gennemførelsen af unionsprioriteterne vil derfor ikke kunne betragtes som en "serious failure".

Kommissionen bemærkede, at prisstigninger i de seneste år i mange tilfælde havde gjort det svært for tilskudsmodtagere at realisere deres projekter. Det forventede samlede forbrug på 98 pct. af den afsatte ramme var meget højt sammenlignet med andre medlemsstater. Kommissionen spurgte, om det var korrekt forstået, at værdierne for tilsagn og udbetaling var ens (98 pct.) og om den lave målopfyldelse på unionsprioritet 4 og 5 ville ændre sig i opadgående retning.

Fiskeristyrelsen bekræftede, at værdierne for tilsagn og udbetaling var ens, og at der i denne opgørelse var medtaget fire projekter, som endnu ikke var fuldt udbetalt. Fiskeristyrelsen understregede også, at der ikke ville ske en væsentlig ændring i målopfyldelsen i forhold til de tal, der er blevet præsenteret på mødet.

Udvalget havde ingen bemærkninger og tog orienteringen til efterretning.

12. Til orientering og drøftelse: Evaluering af EHFF-programmet

Fiskeristyrelsen oplyste, at Pluss Leadership på det seneste møde i Overvågningsudvalget den 7. december 2023 havde præsenteret rammerne for den tematiske evaluering af EHFF-programmet, som de i perioden oktober 2023 til maj 2024 har udført for Fiskeristyrelsen. Opdraget til evalueringen var, at den skulle fokusere på en række af de tværgående prioriteter, som er indeholdt i EHFF-programmet: Støtten til innovation; støtten til implementering af landingsforpligtelsen; støtten til fremme af kystfiskeri; samt støtten til fremme af afsætning og markedsvilkår. Derudover skulle evalueringen også se på programadministrationen. Pluss' endelige udkast til evalueringen blev d. 14. maj sendt til Overvågningsudvalget sammen med de øvrige bilag til mødet d. 29. maj.

Mikkel Frost fra Pluss Leadership orienterede om fremgangsmåde og resultater vedr. den tematiske evaluering af EHFF-programmet. Det overordnede formål var at evaluere EHFF-programmets resultater og effekter og bidrage til fremadrettet læring. Man havde benyttet sig af grundig desk research, opfølgningsskemaer fra bevillingsmodtagere og 45 interviews med relevante informantgrupper.

Inden for temaet innovation i fiskeri konkluderede evalueringsrapporten, at tilskud under EHFF havde ledt til forbedringer i fangstmetoder, reduktion af bifangst og generel styrkelse af bæredygtige fiskepraksisser samt et styrket samarbejde mellem fiskere og forskere. Inden for innovation i akvakultur havde tilskud under EHFF bidraget til bæredygtig vækst og udvikling bl.a. gennem tilskud til recirkuleringsanlæg. Evalueringen pegede på, at implementering af nye redskaber i fiskeriet var udfordret af en lang godkendelsesproces i EU, og at der manglede indikatorer inden for akvakultur til at måle projekternes bidrag til miljømæssig bæredygtighed.

REFERAT

Inden for temaet landingsforpligtelsen konkluderede evalueringsrapporten, at tilskud under EHFF havde understøttet gennemførelsen af landingsforpligtelsen bl.a. gennem udvikling af fangstredskaber, udbredelse af viden, investeringer på fiskefartøjer mv. og afsætningsmuligheder for discard. Indførelsen af landingsforpligtelsen havde imidlertid ikke ført til den forventede øgede mængde discard, hvorfor potentialet for flere af projekterne var begrænset.

Inden for temaet fremme af kystfiskeri konkluderede evalueringsrapporten, at tilskud under EHFF havde bidraget til fastholdelse af arbejdspladser og aktivitet gennem f.eks. investeringer i fartøjer, der øger merværdien eller kvaliteten af fiskefangsten, samt infrastrukturprojekter i mindre havne. Der var dog en risiko for dødvægtstab, da nogle støttemodtagere har givet udtryk for, at investeringerne ville være foretaget uanset tilskud fra EHFF.

Rapporten konkluderede desuden, at tilskud under EHFF har bidraget til fremme af afsætning og markedsvilkår samt at programmets interessenter generelt udtrykker tilfredshed med programadministrationen.

Se slide 49-55 i bilag 1 for yderligere information.

Fiskeristyrelsen oplyste, at Overvågningsudvalget har ikke til opgave at godkende evalueringen, men hvis der er faktuelle fejl, misforståelser eller behov for at nuancere pointer, så var man meget velkommen til at komme med bemærkninger.

Danish Seafood Association og Marine Ingredients Denmark bemærkede, at der var modsætninger i rapporten for så vidt angår konklusioner vedr. afsætningsfremme. Det fremgik af rapporten, at Produktions- og afsætningsplaner var en god måde at støtte afsætningsfremme, hvilket stod i modsætning til et fremhævet eksempel vedr. kampagnen "Vild med sild", som ikke var et projekt under Produktions- og afsætningsplaner. Når sådanne eksempler på succesfulde afsætningsfremmetiltag blev fremhævet, burde der også være mulighed for Danish Seafood Association og Marine Ingredients Denmark til at søge midler til afsætningsfremmeaktiviteter.

Danish Seafood Association og Marine Ingredients Denmark forklarede, at årsagen til, at der var mange annulleringer på projekter vedr. innovation i forarbejdningsindustrien kunne være, at ordningen Forarbejdning af fiskevarer og akvakulturprodukter blev lukket i 2017, hvilket førte til et behov for at søge midlerne hurtigt blandt forarbejdningsvirksomheder. Danish Seafood Association og Marine Ingredients Denmark bemærkede desuden, at det i evalueringsrapporten fremhævede projekt vedr. kaviar ikke var et godt eksempel at benytte, og at der var mange andre mere velegnede projekter, der kunne fremhæves.

Kommissionen bemærkede, at det var interessant, at evalueringen viste, at der var en merværdi i EHFF-programmets indsatser. Dette viste, at der stadigvæk var behov for en EU-fond på området. Deloitte var på vegne af Kommissionen i gang med at foretage en evaluering af EHFF. Her kunne den danske evaluering af EHFF-programmet føde ind.

Fiskeristyrelsen oplyste, at man havde været i kontakt med Deloitte vedr. Kommissionens evaluering af EHFF, mens den danske evaluering af EHFF-programmet også var igang. Fiskeristyrelsen ville sende den endelige EHFF-evaluering til Kommissionen mhp. inddragelse i dennes evaluering.

Danmarks Pelagiske Producentorganisation bemærkede, at begreberne "støtte" og "tilskud" ofte blev sammenblandet, og at man burde være mere konsekvent ift. at bruge "tilskud" ifm. EHFAF-programmets

REFERAT

indsatser. Danmarks Pelagiske Producentorganisation bemærkede desuden, at Danmark var det EU-land, der fordelte den laveste andel af EHFAF-programmet til erhvervsrettede indsatser. Det var værd at tage med i de kommende politiske forhandlinger om sidste del af programperioden 2025-2027, om denne fordeling af midlerne var i overensstemmelse med formålene i EU's fælles fiskeripolitik. Når nu EHFF-evalueringen viste, at erhvervsrettede tilskud virker, så er det ærgerligt, at det kun er 26 pct. af rammen, der bliver tildelt erhvervet.

13. Til orientering og drøftelse: Årsrapport for EHFF

Fiskeristyrelsen orienterede om årsrapporten for EHFF, som Overvågningsudvalget modtog i skriftlig høring d. 14. maj.

Der er til og med 2023 afsluttet 1.635 EHFF-støttede projekter. Gennem disse projekter er de politiske aftaler om det danske Hav- og fiskerudviklingsprogram blevet implementeret. De politiske aftaler lagde vægt på: understøttelse af mål i den fælles fiskeripolitik, indsatser inden for natur og miljø, innovation og vækst og beskæftigelse. Bidrag til gennemførelse af landingsforpligtelsen var et gennemgående formål, som det har været muligt at ansøge om tilskud til under flere ordninger.

Henover programperioden er fokus blevet justeret med nye politiske aftaler senest i 2022, hvor der blev flyttet budget til at finansiere en ophugningsordning for fartøjer, der fiskede i Østersøen. Med denne ordning blev der gennem ophugning af 31 fartøjer taget 587 BT permanent ud af den danske flåde.

Programmet har derudover bl.a. givet tilskud til restaurering af 1685,5 km. vandløb og reduceret i mængden af uønskede fangster gennem tilskud til selektive redskaber. De enkelte mål i resultatrammen er for langt de flestes vedkommende opfyldt ved udgangen af 2023 eller forventes opfyldt med de sidste udbetalinger i 2024.

Der har været visse udfordringer for programgennemførelsen. Revisionen i 2018 betød forsinkelser, men førte samtidig til en styrkelse i forvaltningen, mens Corona og de stigende priser efter Ruslands invasion af Ukraine har betydet forsinkelser og sværere betingelser for projektgennemførelsen. På trods af de bump, der har været, kan vi glæde os over en høj gennemførelsesgrad og at EHFF-programmet har udgjort et væsentlig og vigtigt bidrag til implementering af EU's fælles fiskeripolitik i Danmark.

Der var ikke bemærkninger fra Udvalget til årsrapport for EHFF 2023, og årsrapporten kunne hermed betragtes som værende godkendt af Overvågningsudvalget.

Fiskeristyrelsen kunne inden indsendelse af EHFF-årsrapporten til Kommissionen foretage mindre rettelser, hvis man stødte på faktuelle fejl eller fejl af sproglig karakter.

14. Kommissionen orienterer

Kommissionen oplyste, at man ville analysere EHFF-årsrapporten og sende den tilbage til Fiskeristyrelsen mhp. opdateringer, så styrelsen kunne lave de endelige afrapporteringer på EHFF.

Kommissionen oplyste, at man havde påbegyndt overvejelserne om næste programperiode efter 2027. Man forudså, at det ville blive udfordrende at sikre samme budget som under EHFAF pga. mulige nye politiske prioriteringer og konkurrence om midler fra et EU-budget, der formentlig ikke vil blive øget. Det er derfor

REFERAT

vigtigt, at Kommissionen såvel som medlemsstater og andre interessenter vil være i stand til at påvise et behov for EHFAF. Her vil resultaterne af Kommissionens ex post evaluering af EHFF i slutningen af 2024 være vigtig, ligesom også Kommissionens midtvejsevaluering af EHFAF i 2025 vil være det. Det vil dog være sværere at drage konklusioner fra sidstnævnte. Derfor vil ethvert resultat, som Danmark opnår i år, være meget brugbart for Kommissionen i drøftelserne om EHFAFs efterfølger.

Kommissionen skal i midten af 2025 foreslå den flerårige finansielle ramme for den næste programperiode, men de politiske prioriteter til hvilke støtte vil blive foreslået vil også blive influeret af den nye Kommission, der vil blive sammensat i efteråret 2024.

Der skal også påbegyndes et arbejde med revision af EU's fælles fiskeripolitik. Her ville man se på emner, der var vigtige for Danmark, bl.a. flådeforvaltning (kapacitet), farvandsadgang og kvotefordeling. Det forventedes, at der ville finde en offentlig høring sted i efteråret 2024, og at medlemsstaterne ville få lejlighed til at komme med input i den offentlige høring.

Danmarks Pelagiske Producentorganisation bemærkede, at man gerne ville have set og kunnet give input til kriterierne for Kommissionens evaluering af EU's fælles fiskeripolitik forud for igangsættelsen. Den fælles fiskeripolitik havde nu været i brug i 11 år, og den teknologiske udvikling havde rykket sig meget i den periode. Danmarks Pelagiske Producentorganisation spurgte også ind til forordning nr. 100/2024 vedr. omfordeling af midler fra EHFAF til Ukraine. Ville denne omfordeling påvirke det danske EHFAF-program?

Kommissionen forklarede, at forordning 100/2024 kun ville påvirke de EHFAF-midler, som Kommissionen udmøntede under direkte forvaltning og således ikke de nationale EHFAF-programmer udmøntet under delt forvaltning.

15. Kommende møder

Næste møder i Overvågningsudvalget for EHFAF-programmet vil blive afholdt som fysiske møder d. 5. december 2024 og d. 3. juni 2025. Nærmere information om lokation og program følger snarest muligt.

16. Evt.

Der var ikke punkter til evt.